

“Üniversitelerde Fikri Mülkiyet Yönetimi”
Uluslararası Konferansı

Üniversiteler ve Patent: TPE Perspektifinden Mevcut Durum ve Geleceğe Yönelik Strateji ve Projeler

Ahmet KOÇER
TPE Başkan Yardımcısı

İçerik

- İnovasyon Süreci ve Patent
- TPE ve Uygulanan Stratejiler
- Patent Göstergeleri ve 2023 Hedefi
- Üniversiteler ve Patent – Mevcut Durum
- Geleceğe Yönelik Projeler

21. Yüzyılın Kilit Kavramları

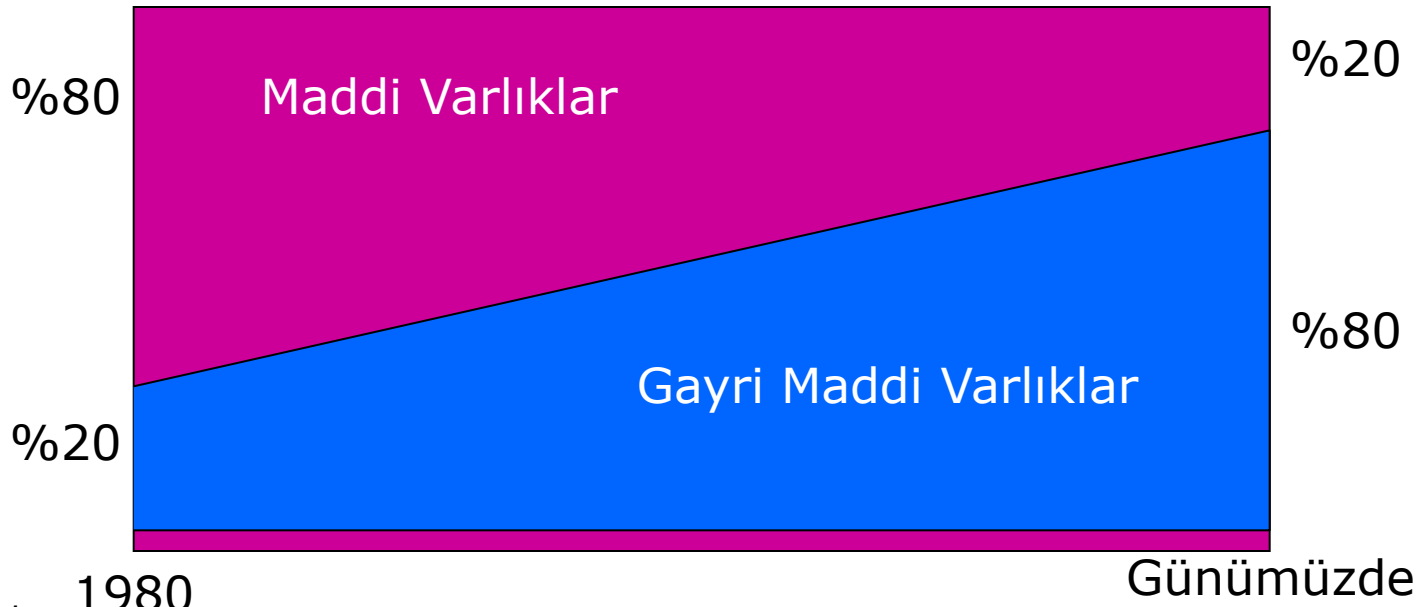
- Bilgi ekonomisi
- Girişimcilik
- Fikri sermaye
- Ar-Ge ve İnovasyon (Yenilikçilik)
- Markalaşma
- Tasarım

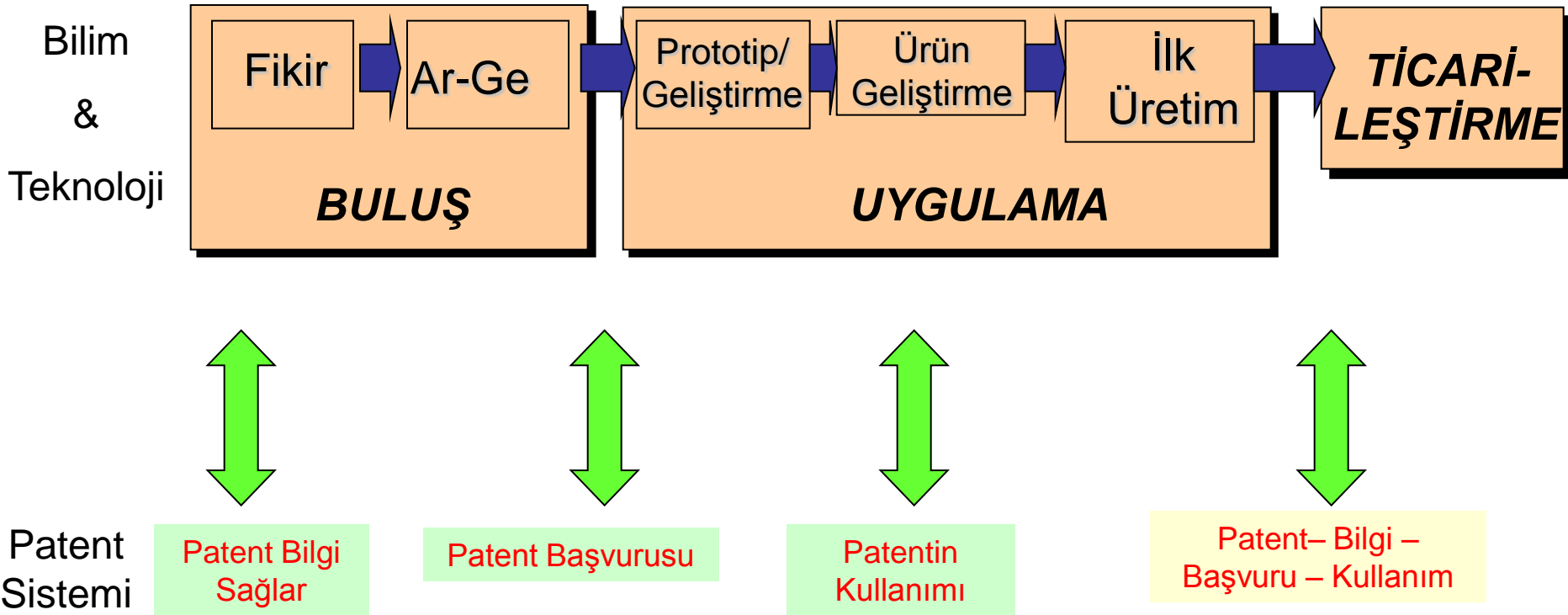
Neden İnovasyon?

- Küresel rekabette Ar-Ge ve inovasyon belirleyici unsurdur.
 - Standard & Poors ilk 500 firma üzerine yaptığı araştırma;

İnovasyon Sürecinde Patent

İnovasyon Sürecinde Patent

- Patent başvurularından yararlanılmadan başlanılan Ar-Ge ve inovasyonda;
 - teknik bilgi ve yeniliklerin büyük kısmı ihmal edilmiş,
 - boşa emek, zaman ve para harcanmış olur.
 - AB'de yıllık 70 milyar EURO kayıp
- Neden?
 - Tüm dünyadaki teknik bilginin %80'i patent dokümanlarında yer alır.
 - Bilimsel yayınlardan daha günceldir .
 - Yılda 1 milyondan fazla patent başvurusu yapılmaktadır.

İnovasyon Sürecinde Patent

- Ar-Ge ve inovasyon sonunda elde edilen yenilik başta patent olmak üzere ancak sınai mülkiyet ile korunur.
- Kullanım, lisans verilmesi veya devir suretiyle Ar-Ge ve inovasyon masrafları geri kazanılır.
- Yeni Ar-Ge ve inovasyon faaliyetleri finanse edilir.

İçerik

- İnovasyon Süreci ve Patent
- TPE ve Uygulanan Stratejiler
- Patent Göstergeleri ve 2023 Hedefi
- Üniversiteler ve Patent – Mevcut Durum
- Geleceğe Yönelik Projeler

Tescilde Yetkili Tek Kuruluş

- TPE, Türkiye'nin fikri hazinesi.

Sayılarla "TPE"

- Kuruluş** : 1871 – 1994 (544 Sayılı KHK)
5000 Sayılı Kanun (2003)
- Statü** : Bağlı kuruluş (STB)
- Personel** : 359
- Uzman** : 75
- Bütçe** : Özel
- Yükümlülükler:** 13 Uluslararası Anlaşma

Vizyon

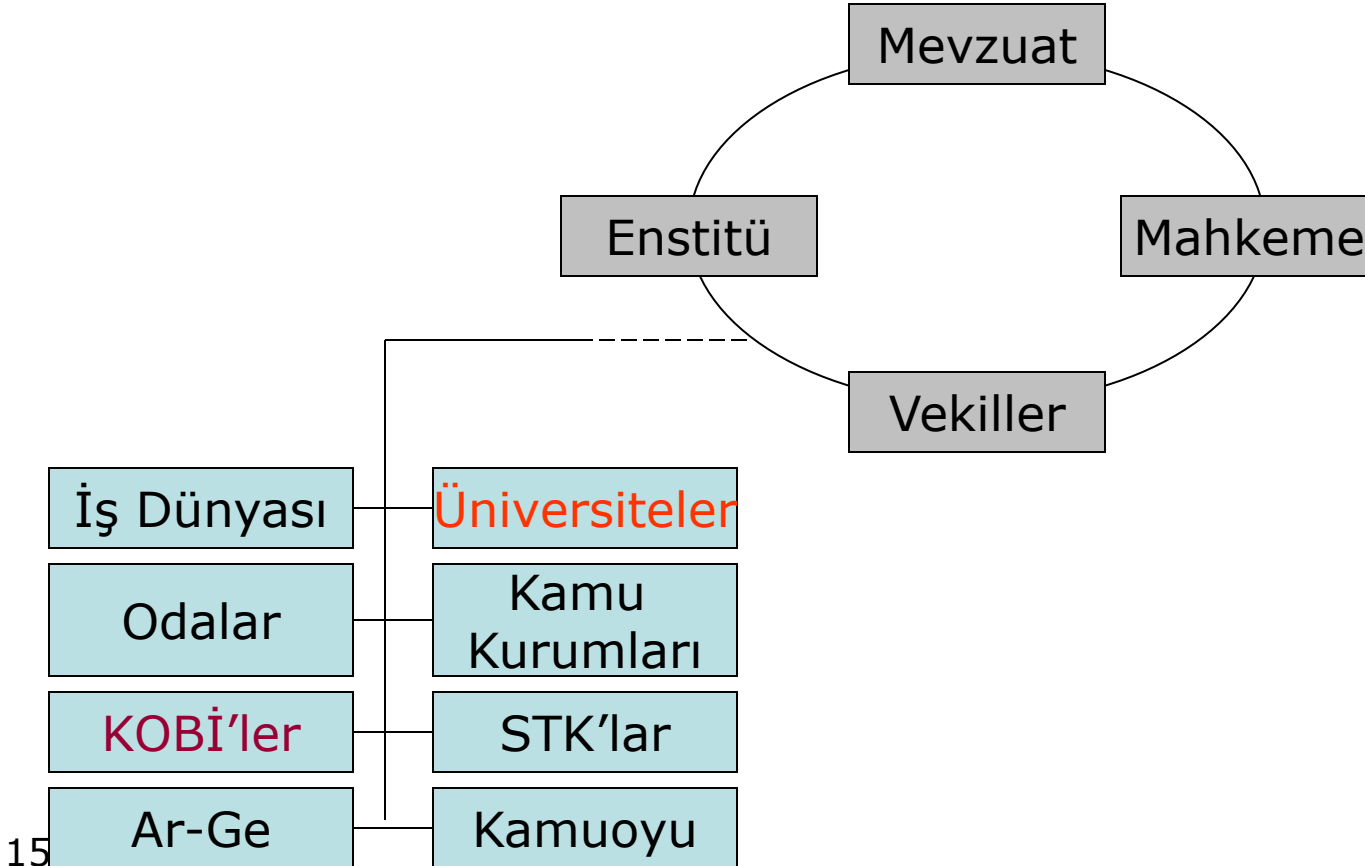
Sınai mülkiyetin etkin ve yaygın kullanımını sağlayarak Türk sanayi ve teknolojisini küresel rekabette öne çıkarmak; dünyada sınai mülkiyet haklarının gelişimi için Avrupa'da örnek ve model kurum olmak.

Ana Strateji

- Sınai mülkiyeti, altyapısı ile buluşturarak;
 - Türkiye'nin inovasyon kapasitesini,
 - Rekabet gücünü artırmak.

Sistemin Unsurları ve Altyapısı

Faaliyet ve Projeler

- Genele Yönelik Faaliyetler
 - Tanıtım ve Bilinçlendirme
 - Fiyatlandırma ve Teşvik
 - Patent Teşvik Sistemi (TÜBİTAK)
 - Bilgiye ücretsiz ulaşım
- KOBİ'lere Yönelik Faaliyetler
 - Hezarfen Projesi
 - KOBİHİT Yazılımı

Üniversitelere Yönelik Faaliyetler

- Üniversitelerde üretilen bilginin ekonomiye kazandırılması
- Üniversite-sanayi işbirliğinde sınai mülkiyet hakları katalizör
 - Bilgi ve Doküman Birimleri
 - Bilgilendirme Seminerleri
 - Patent Randevu Sistemi
 - Patent Günleri Projesi
 - Teknoloji Transfer Ofisleri Açılması
 - Müfredata Sınai Mülkiyet Konularının Girmesi
 - Fikri Mülkiyet Hukuku Ana Bilim Dalı Açılması
 - İşbirlikleri Oluşturulması

İçerik

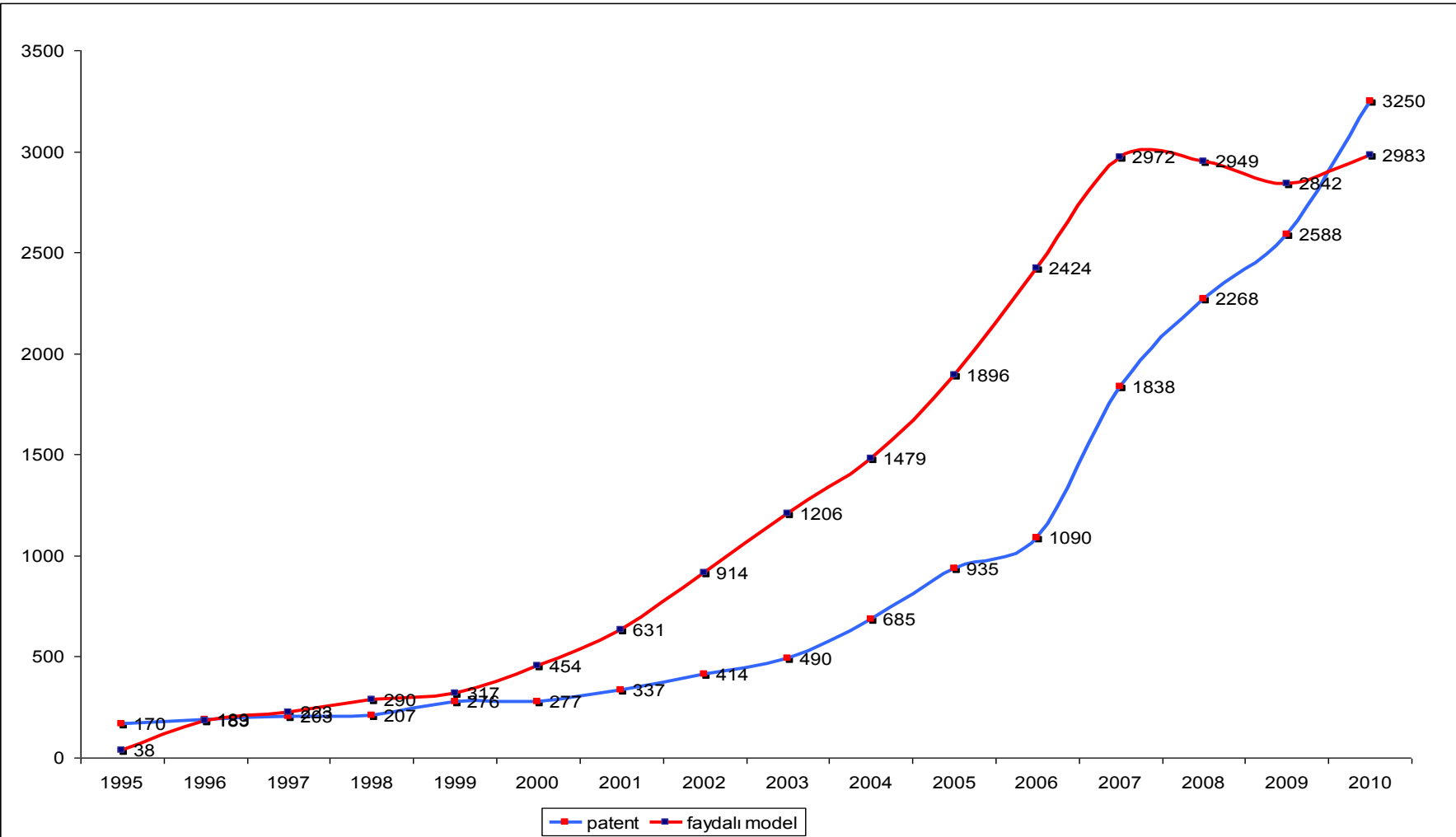
- İnovasyon Süreci ve Patent
- TPE ve Uygulanan Stratejiler
- Patent Göstergeleri ve 2023 Hedefi
- Üniversiteler ve Patent – Mevcut Durum
- Geleceğe Yönelik Projeler

Türkiye'nin Buluş Yapısı Dönüşüyor

Yerli Başvurular

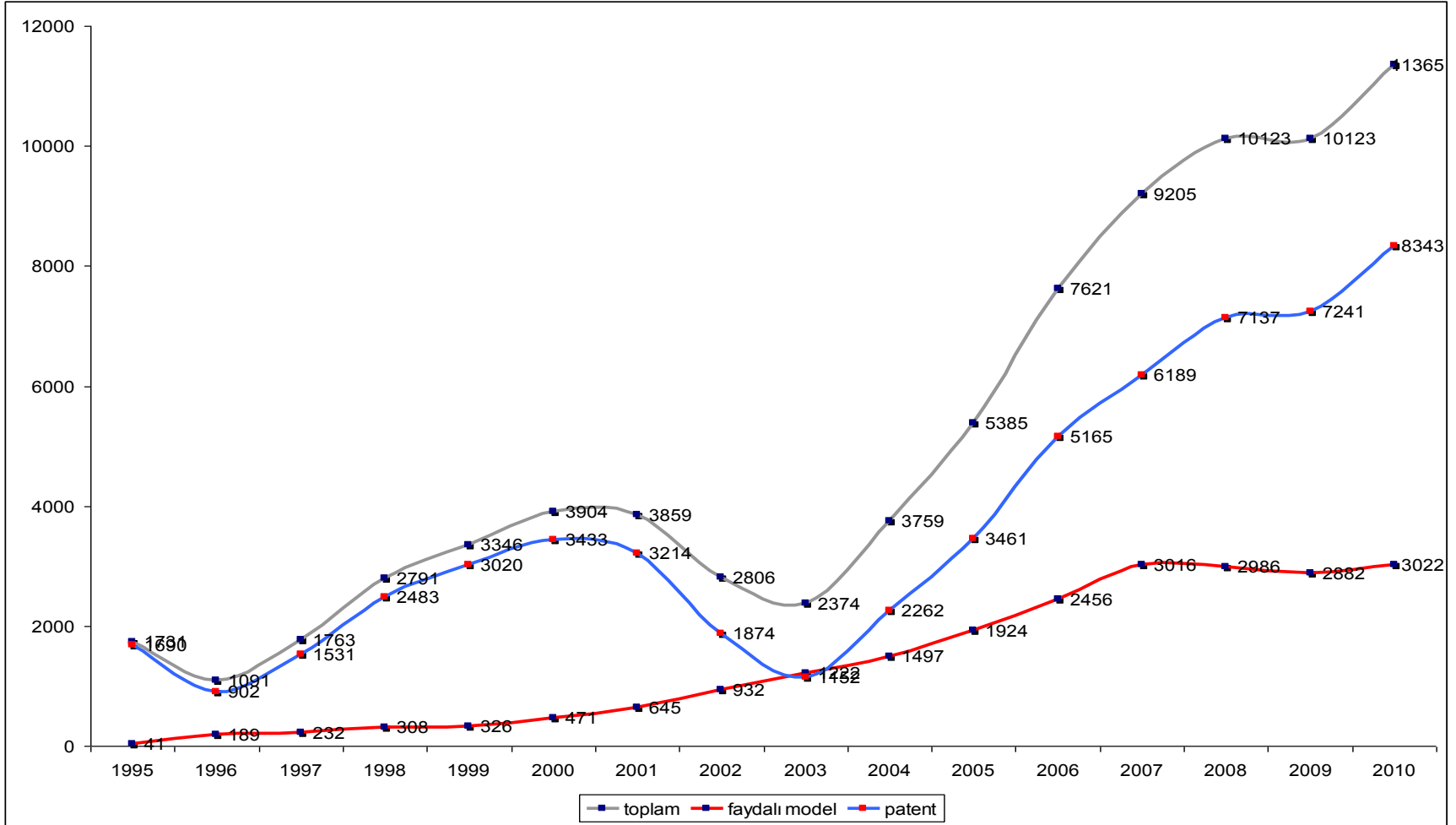
15/04/2011

Kısa vade: 10.000 yerli başvuru/yıl

17/39

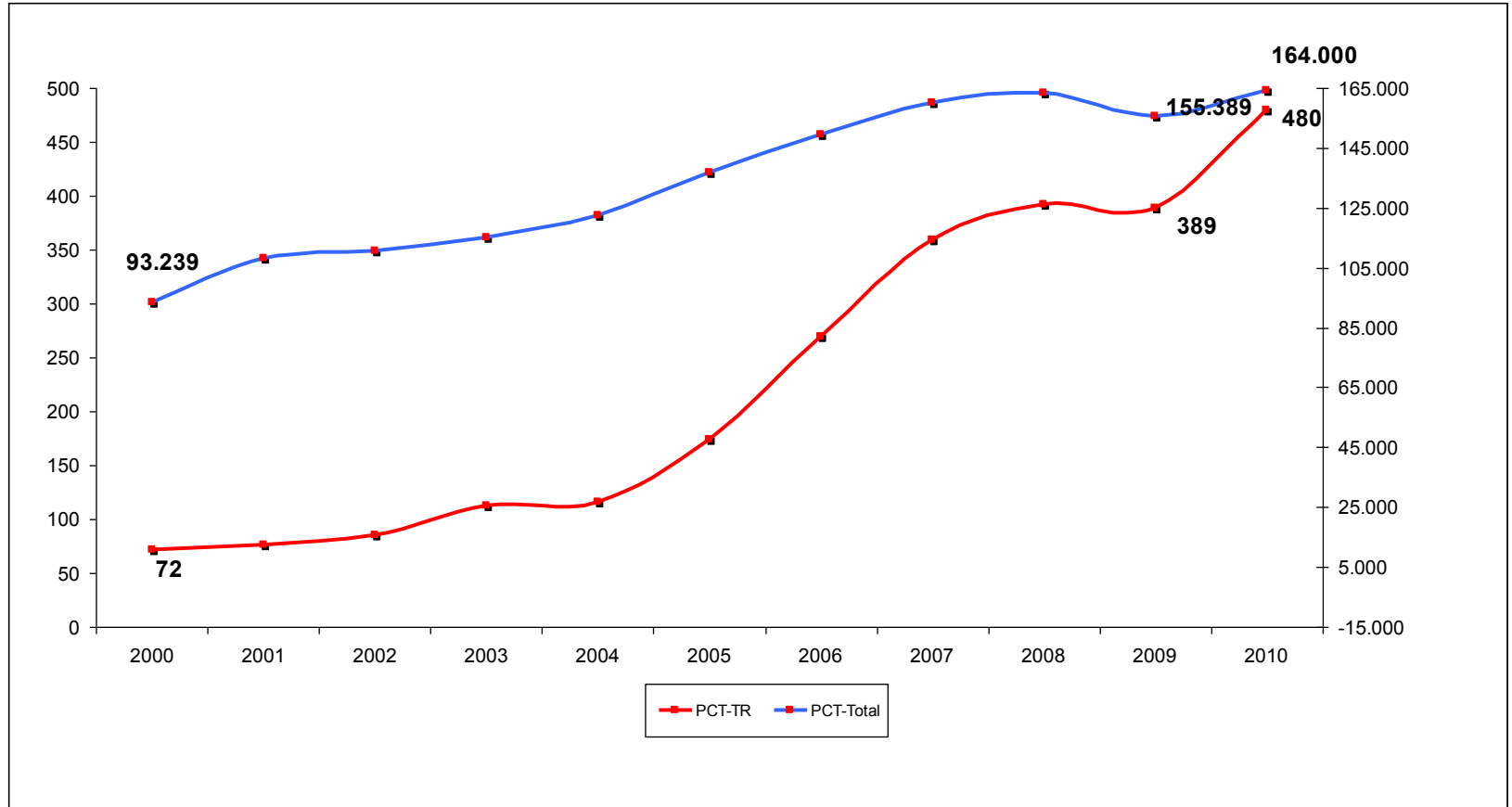

Patent ve F.Model Başvuruları

Uluslararası Başvurular

- 2002-2010 artış oranı: %461

15/04/2011 *Kısa Vade: 1000 PCT başvurusu /yıl*^{19/39}

Kriz Sırasında Yerli Başvurular

	2008	2009	Değişim
Patent	2268	2588	+ %14,1
Faydalı Model	2949	2842	- %1
Toplam	5217	5430	+ %4,0
Yerli Oranı	%51,5	%53,6	

Kaynak: TPE

Kriz Sonrası Yerli Başvurular

	2009	2010	Değişim
Patent	2588	3250	+ %25,6
Faydalı Model	2842	2983	+ %5,2
Toplam	5430	6233	+ %14,8
Yerli Oranı	%53,6	%54,8	

Kaynak: TPE

2023 Hedefi

İnsanların hayatlarına ve faaliyetlerine egemen
olan kuvvet icat yeteneğidir.

K. Atatürk

*Cumhuriyetimizin 100. Kuruluş Yılında
yıllık en az 50.000 patent başvurusunun
yapıldığı bir Türkiye...*

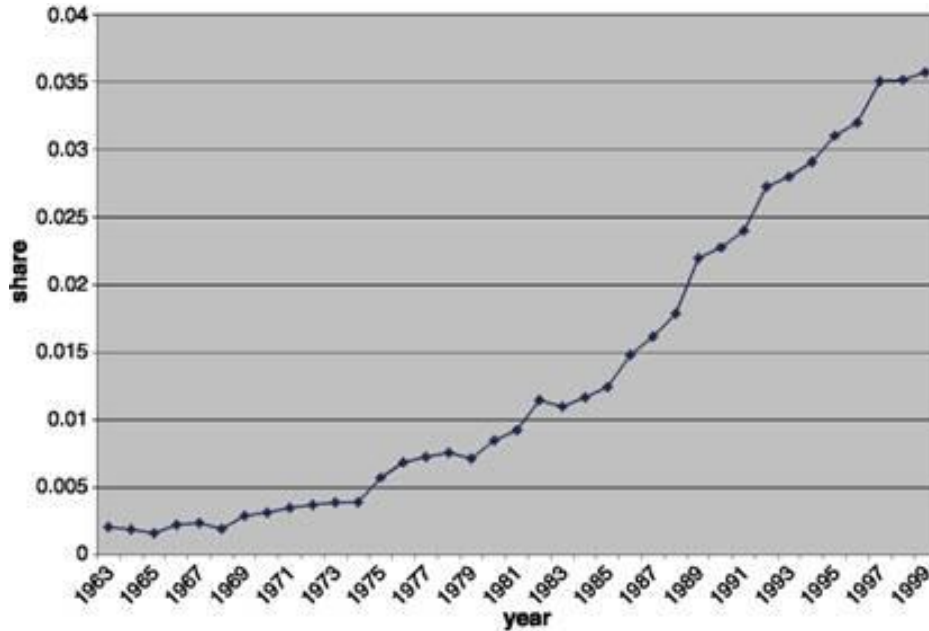
İçerik

- İnovasyon Süreci ve Patent
- TPE ve Uygulanan Stratejiler
- Patent Göstergeleri ve 2023 Hedefi
- Üniversiteler ve Patent – Mevcut Durum
- Geleceğe Yönelik Projeler

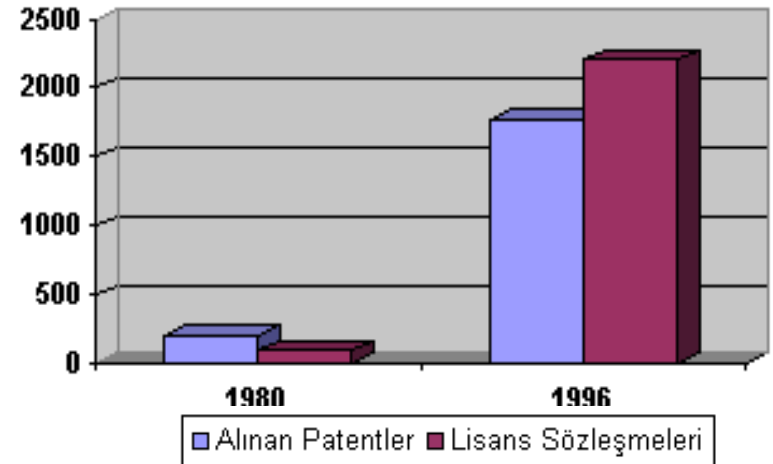
ABD'de Durum

- Üniversite Patentlerinin Toplam ABD Başvuruları İçerisindeki Payı

Kaynak: Mowary&Sambat, 2005

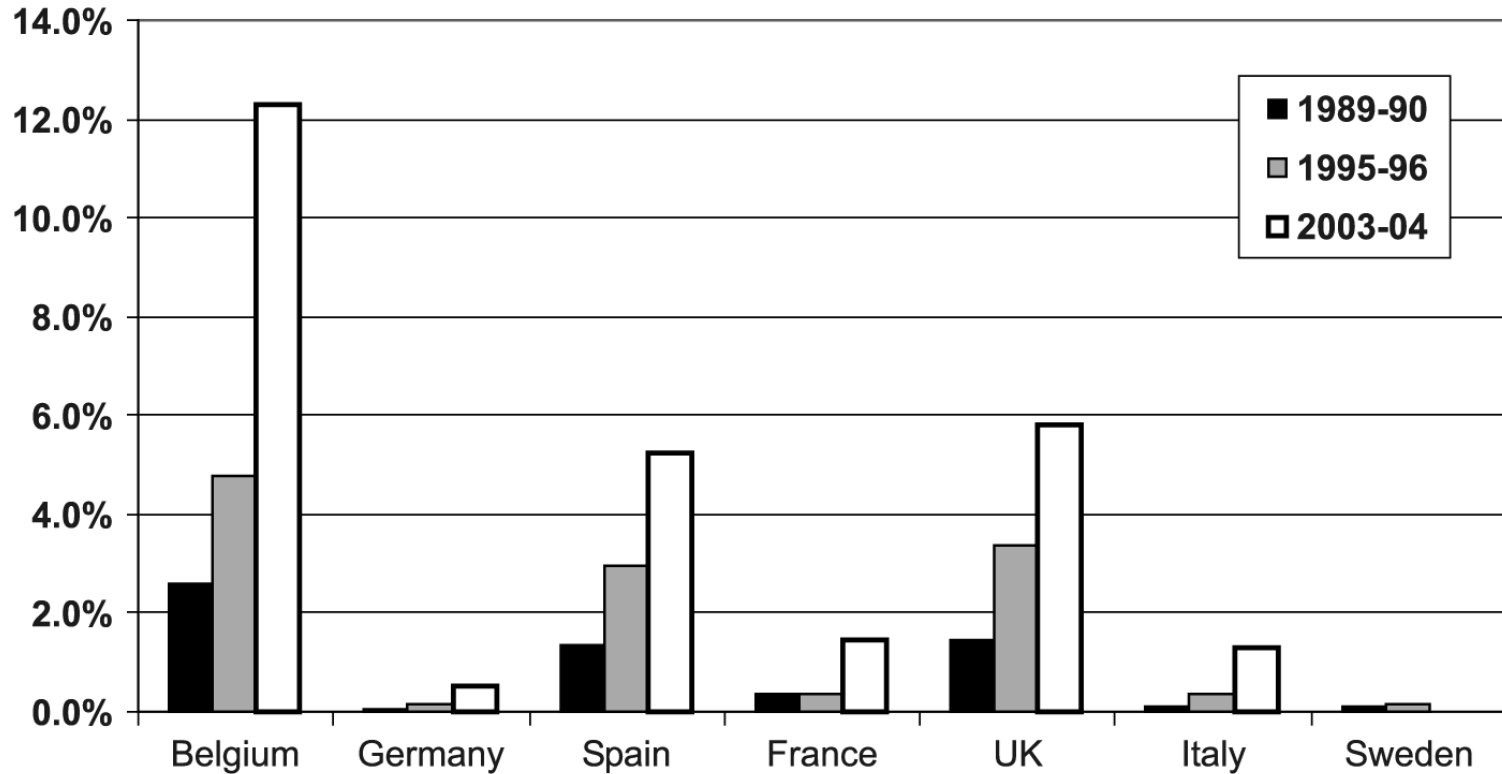
- Üniversitelerce alınan patentler ve lisans sözleşmeleri

Kaynak: WIPO

Avrupa'da Durum

Kaynak: Flemish Community

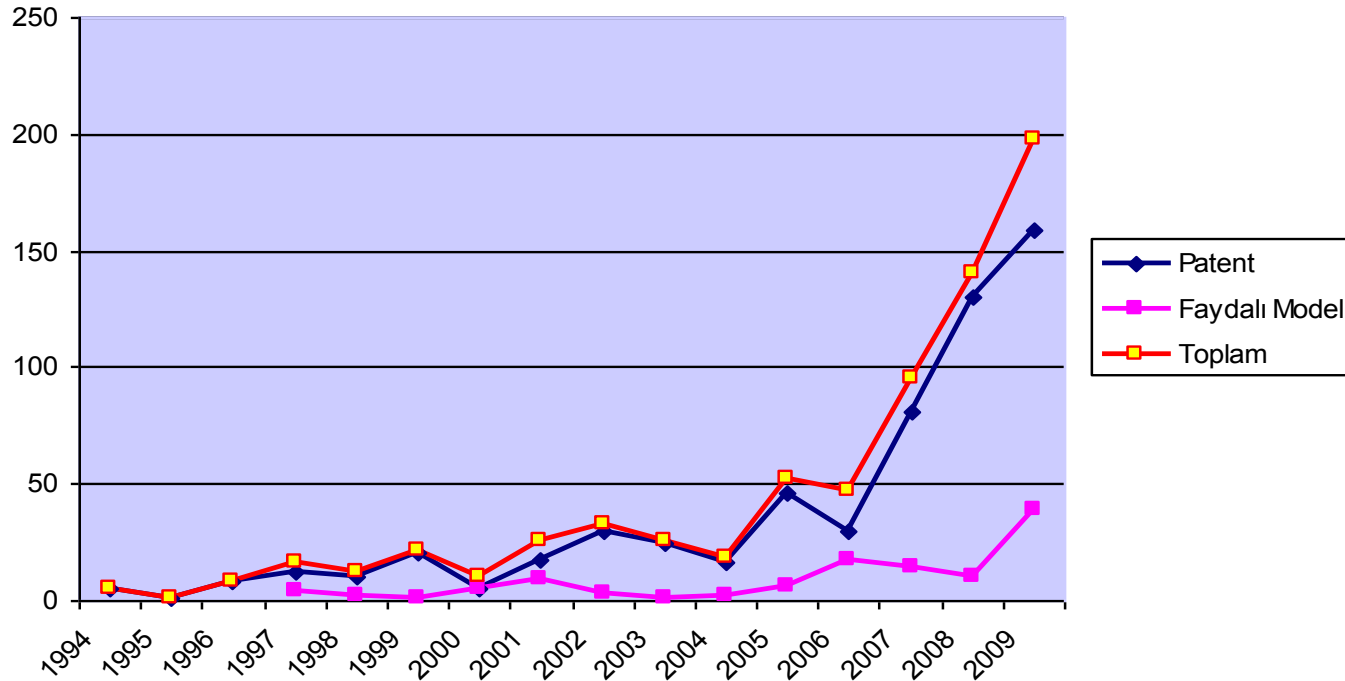
Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi

- YÖK – 2007
- Üniversitelerin en değerli kaynağının fikri mülkiyet haklarına dayalı gelirler olabileceği belirtilmiştir.

Ülkemizde Durum

- Üniversitelerden Yapılan Patent ve Faydalı Model Başvuruları

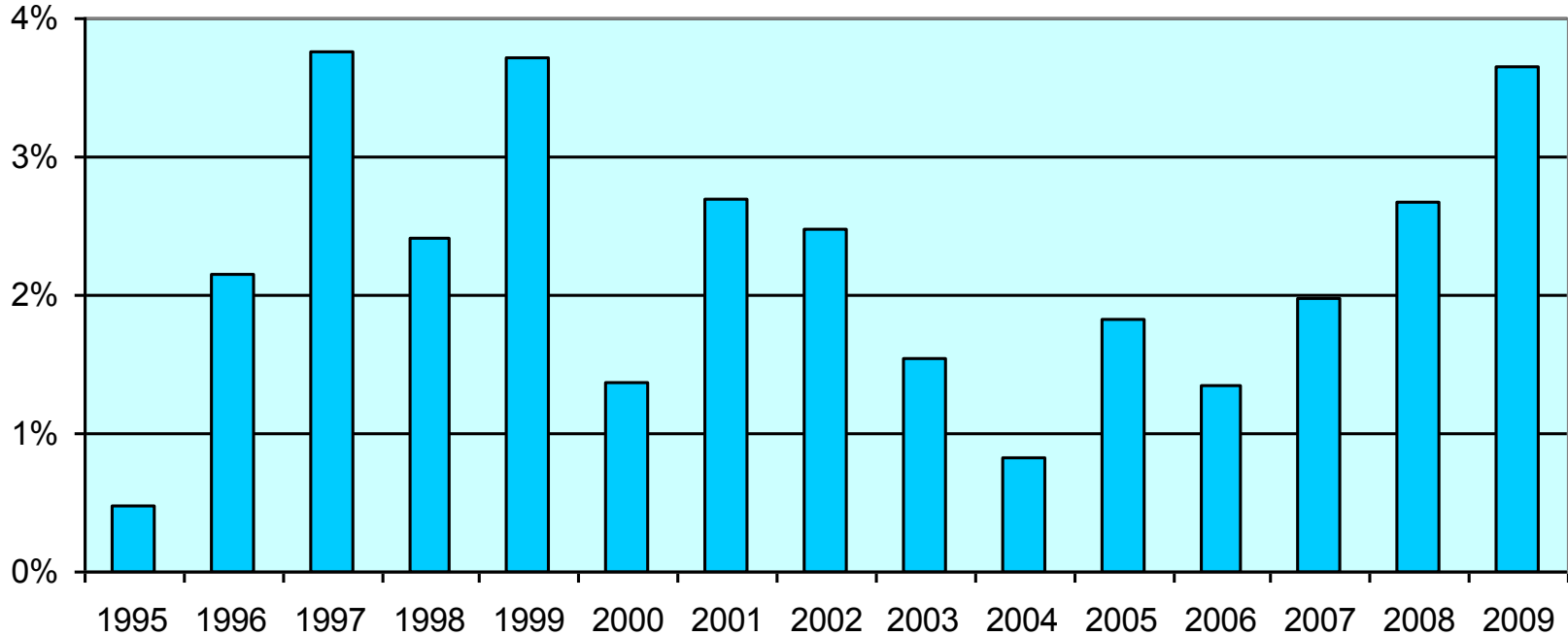

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Ülkemizde Durum

- Üniversite patent ve faydalı model başvurularının toplam yerli başvurulara oranı

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Üniversitelerimiz Açısından Değerlendirme

- Üniversitelerde sınai mülkiyet bilinci yetersizdir.
- Üniversitelerden yapılan patent başvuru sayısı oldukça azdır.
- Öğretim görevlilerinin özgün bilimsel çalışmaları için patent almasını caydırıcı unsurlar vardır.
 - Üniversitelerden yapılan buluşlar serbest buluş olarak kabul edilmektedir.
 - Akademik yükselme ve atanma ölçütlerinde patentin etkisi yetersizdir.
 - Süreç ve maliyet
 - Ticarileştirme

İçerik

- İnovasyon Süreci ve Patent
- TPE ve Uygulanan Stratejiler
- Patent Göstergeleri ve 2023 Hedefi
- Üniversiteler ve Patent – Mevcut Durum
- Geleceğe Yönelik Projeler

Geleceğe Yönelik Projeler

- Hak Sahipliği
- Akademik Yükselme
- Ticarileştirme

Üniversite Buluşlarının Hak Sahipliği

- 551 sayılı KHK Madde 41
“..., Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksek okullarda bilimsel çalışma yapmakta olan öğretim elemanlarının yaptığı buluşlar, serbest buluş sayılır. ...”
- Patent ve Faydalı Model Kanun Tasarısı Taslağı
Madde 90
“İşçi buluşu için uygulanan hükümler, özel kanun hükümleri ve taraflar arasında yapılan sözleşme hükümleri saklı kalmak şartıyla, yükseköğretim kurumlarında bilimsel çalışma yapmakta olan öğretim elemanlarının yaptığı buluşlar için de uygulanır. ...”

Hak Sahipliğine İlişkin Yeni Model Önerisi

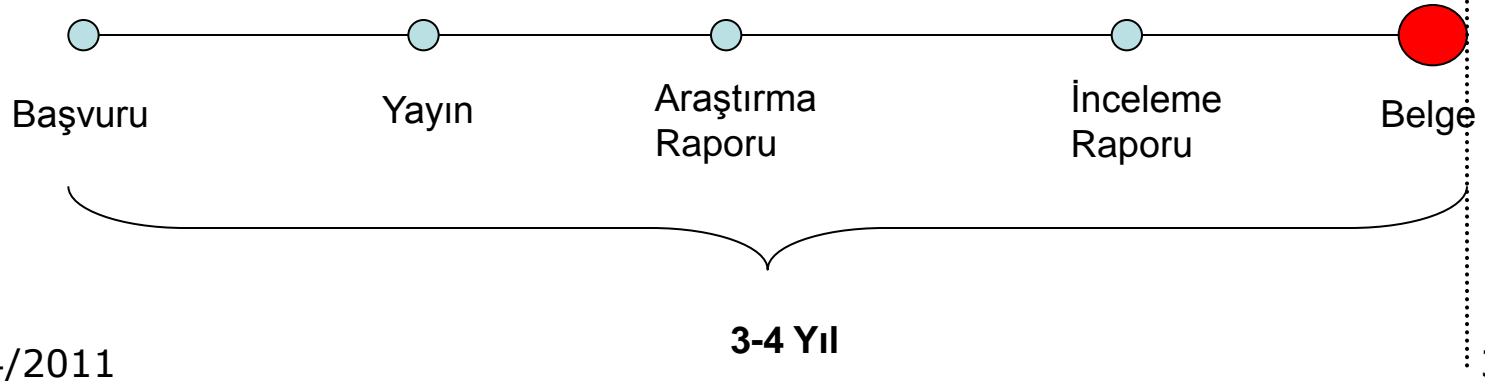
- Hak sahipliğinin üniversiteye bırakılması
- Başvuru ile ilgili işlemleri üniversitenin kurumsal olarak yürütmesi
- Herhangi bir nedenle başvuru/patent hakkının sona ermesi halinde buluş sahibinin uğrayacağı zararın üniversite tarafından karşılanması
- Üniversite buluş ile ilgilenmezse, buluşun serbest buluş olması
- Yabancı ülkelerde başvuru yapma hakkının üniversiteye ait olması
- Üniversitenin başvuru yapmak istemediği ülkeler için buluşu serbest bırakması ve buluş sahibine başvuru yapma imkanı sağlaması
- Buluşun değerlendirilmesinden elde edilen net kazancın en az üçte birinin buluş sahibine ödenmesi

Akademik Yükselmede Patent

Caydırıcı Unsurlar

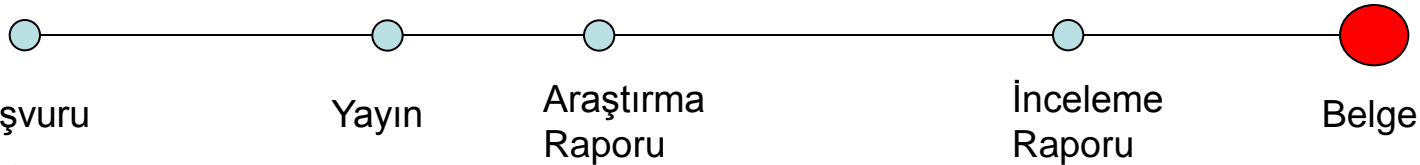
- Akademik yükseltme ve atanma ölçütlerinde patentin etkisinin az olması
- Patent alım sürecinin uzun olması (3-4 yıl)
- Patent belgesi alındıktan sonra puanın kazanılması

Akademik Yükselmeye İlişkin Yeni Model Önerisi

- Ölçütlerde patentin etkisinin artırılması
 - Patent puanlarının artırılması
 - Patent puanlamasının belge alındıktan sonra değil, belge verme işlemi süresince yapılması
 - Başvuru (%a)
 - Yayın (%b)
 - Araştırma Raporu (%c) (Raporun durumuna göre)
 - İnceleme Raporu (%d) (Raporun durumuna göre)
 - Belge (%e)

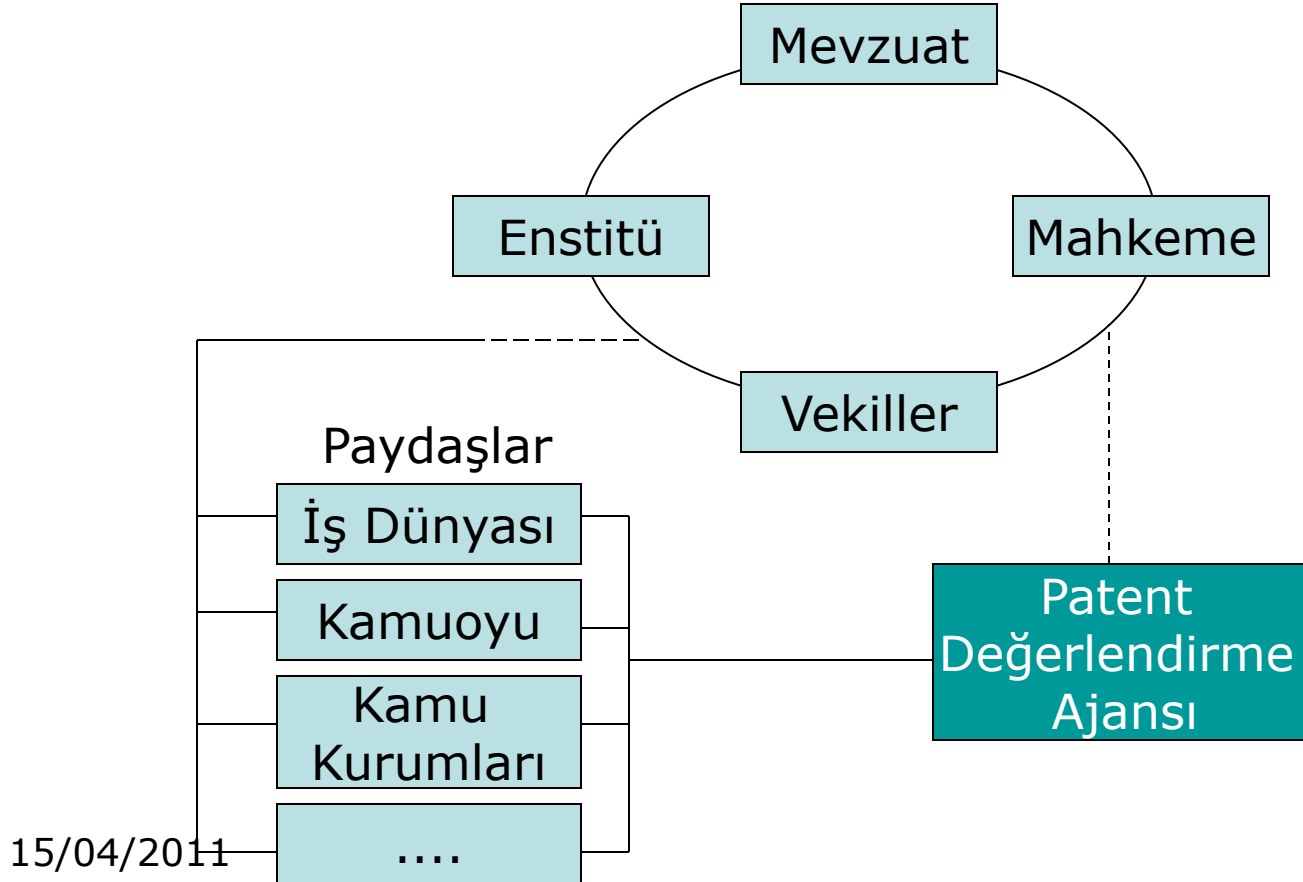

Ticarileştirme

- Teknoloji Transfer Ofisleri
- Patent Değerlendirme Ajansı

Patent Değerlendirme Ajansı

Ajans - İşlev

- Değerleme
 - Sınai hakkın (gayri maddi) ekonomik değerinin tespit edilmesi
- Değerlendirme
 - Teknoloji transferi
 - Pazarlama
- İnovasyon Sürecinin Desteklenmesi
 - Danışmanlık (Ar-Ge Teknik destek)
 - İş planı oluşturma
 - Tanıtım, eğitim ve bilinçlendirme
 - Bilimsel raporların hazırlanması

Teşekkürler...